

Sygn. akt I Ns 414/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z wniosku D. B., M. B., J. Ś. z udziałem D. C., S. M. (1). G. W., S. (...) im. F. S. w G.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku

postanawia:

I odrzucić wnioski D. B., M. B., J. Ś. o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z. z domu L., córce J. i M. z domu M., zmarłej 12 grudnia 2011 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w miejscowości R.;

II przyjąć oświadczenia D. B., M. B., J. Ś. o odrzuceniu spadku po B. Z. z domu L., córce J. i M. z domu M., zmarłej 12 grudnia 2011 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w miejscowości R.;

III pozostawić wnioskodawców i uczestników postępowania przy kosztach postępowania związanych z ich udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 414/15

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 27 lipca 2015 r. wnioskodawca D. B., reprezentowany przez radcę prawnego K. W., wniósł o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku oraz przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z., która zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w R..

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, iż B. Z. zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. nie pozostawiając testamentu. Jej spadkobiercami ustawowymi są mąż A. Z. (1), synowie A. Z. (2), T. Z., C. Z. i wnuki po zmarłej córce J. M.. Osoby te odrzuciły spadek. W lipcu 2013 r. wnioskodawca dowiedział się o swoim powołaniu do spadku z pisemnego wezwania wierzyciela do spłaty długów spadkodawczyni. W dniu 13 sierpnia 2013 r. wnioskodawca przed notariuszem złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po B. Z.. Wobec upływu 6 miesięcznego terminu liczonego od śmierci spadkodawczyni wnioskodawca wnosil o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia i przyjęcie jego oświadczenia o odrzuceniu spadku. (sygnatura akt I Ns 414/15).

We wniosku z dnia 27 lipca 2015 r. wnioskodawca J. Ś., reprezentowany przez radcę prawnego K. W., wniósł o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku oraz przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z., która zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w R..

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, iż B. Z. zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. nie pozostawiając testamentu. Jej spadkobiercami ustawowymi są mąż A. Z. (1), synowie A. Z. (2), T. Z., C. Z. i wnuki po zmarłej córce

J. M.. Osoby te odrzuciły spadek. W lipcu 2013 r. wnioskodawca dowiedział się o swoim powołaniu do spadku z pisemnego wezwania wierzyciela do spłaty długów spadkodawczyni. W dniu 13 sierpnia 2013 r. wnioskodawca przed notariuszem złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po B. Z.. Wobec upłynięcia 6 miesięcznego terminu liczonego od śmierci spadkodawczyni wnioskodawca wnosił o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia i przyjęcie jego oświadczenia o odrzuceniu spadku. (sygnatura akt I Ns 415/15).

We wniosku z dnia 27 lipca 2015 r. wnioskodawca M. B., reprezentowany przez radcę prawnego K. W., wniósł o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku oraz przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z., która zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w R..

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, iż B. Z. zmarła w dniu 12 grudnia 2011 r. nie pozostawiając testamentu. Jej spadkobiercami ustawowymi są mąż A. Z. (1), synowie A. Z. (2), T. Z., C. Z. i wnuki po zmarłej córce J. M.. Osoby te odrzuciły spadek. W lipcu 2015 r. wnioskodawca otrzymał zawiadomienie z Sądu Rejonowego w Ciechanowie o toczącym się postępowaniu spadkowym po B. Z. w sprawie I Ns 325/15. Wobec upłynięcia 6 miesięcznego terminu liczonego od śmierci spadkodawczyni wnioskodawca wnosił o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia i odebranie przez Sąd jego oświadczenia o odrzuceniu spadku. (sygnatura akt I Ns 416/15).

Zarządzeniem z dnia 7 sierpnia 2015 r., na podstawie art. 219 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. Sąd połączył do wspólnego rozpoznania sprawy I Ns 414/15, I Ns 415/15 i I Ns 416/15 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I Ns 414/15 (zarządzenie k. 36 akt).

Uczestnicy postępowania D. C., S. M. (2), G. W. nie zajęły stanowiska w sprawie.

W dniu 15 września 2015 r. S. (...) imienia F. S. z siedzibą w G. złożyła wniosek o dopuszczenie do udziału w sprawie w trybie art. 510 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku S. (...) imienia F. S. z siedzibą w G. wskazała, że jest wierzycielem B. Z. i dlatego ma interes prawny w ustaleniu kręgu spadkobierców uprawnionych do dziedziczenia po dłużniczce. W celu ustalenia osób uprawnionych do dziedziczenia po B. S. Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa imienia F. S. z siedzibą w G. złożyła do tutejszego Sądu wniosek o stwierdzenie nabyci spadku po B. Z. – sygn. I Ns 325/15. Obecne postępowanie ma wpływ na sprawę o stwierdzenie nabycia spadku i z tych względów S. (...) imienia F. S. z siedzibą w G. zgłosiła swój udział w sprawie (wniosek k. 40-41 akt).

Postanowieniem z dnia 23 września 2015 r. Sąd dopuścił do udziału w sprawie w charakterze uczestnika S. (...) imienia F. S. z siedzibą w G. (postanowienie k. 54 akt).

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. Z. zmarła dnia 12 grudnia 2011 r. w C., a ostatnio stale zamieszkiwała w R.. W dacie zgonu był zamężna, a jej mężem był A. Z. (1) (dowód: odpis aktu zgonu k. 4 akt I Ns 325/15 tutejszego Sądu).

Spadkodawczyni miała 4 dzieci: T. Z., C. Z., A. Z. (3) i zmarłą przed spadkodawczynią J. M.. Oświadczenia o odrzuceniu spadku złożyli: A. Z. (1) w dniu 15 grudnia 2011 r., T. Z. w dniu 13 lutego 2012 r., C. Z. w dniu 7 lutego 2012r. (dowód: oświadczenia k. 18, 11, 19 akt sprawy I Ns 637/11).

W dniu 11 czerwca 2012 r. A. Z. (2) złożył do tutejszego Sądu wniosek o odebranie od niego oświadczenia o odrzuceniu spadku po matce B. Z., a następnie na rozprawie w dniu 4 września 2012 r. takie oświadczenie złożył przed Sądem (dowód: akta sprawy I Ns 263/12 tutejszego Sądu).

T. Z. ma dwoje dzieci: N. Z. i małoletnią D. Z.. N. Z. odrzuciła spadek po babce B. Z. w dniu 13 lutego 2012r. W imieniu małoletniej D. Z., po uzyskaniu zgody Sądu Rodzinnego, spadek odrzucił T. Z. w dniu 20 lipca 2012r. N. Z. i D. Z. nie miały własnych dzieci (dowód: oświadczenie k. 11, 34-35 akt sprawy I Ns 637/11).

C. Z. miał jedno dziecko małoletniego M. Z., w imieniu którego, za zgodą Sądu Rodzinnego, złożył w dniu 1 sierpnia 2012r. oświadczenie o odrzuceniu spadku. M. Z. nie miał własnych dzieci (dowód: oświadczenie k. 39-40 akt sprawy I Ns 637/11).

Dzieci J. M.: M. M. (2) i M. M. (3) złożyły oświadczenie o odrzuceniu spadku w dniu 7 lutego 2012 r., a T. M. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku w dniu 29 maja 2012 r. (dowód: k. 19, 29 akt sprawy I Ns 637/11).

M. M. (3) miała małoletniego syna T. R., w imieniu którego, po uzyskaniu zgody sądu rodzinnego, w dniu 7 sierpnia 2012 r. złożyła oświadczenie o odrzuceniu spadku (dowód: oświadczenie k. 44 akt sprawy I Ns 637/11).

Wnioskodawcy D. B., M. B. i J. Ś. nie byli zawiadomieni przez sąd spadku o złożonych przez męża i zstępnych spadkodawczyni oświadczeń o odrzuceniu spadku (dowód: brak potwierdzenia doręczenia takich zawiadomień w aktach sprawy I Ns 637/11).

W lipcu 2013 r. D. B. i J. Ś. dowiedzieli się o tym, że są spadkobiercami po B. Z.. W dniu 13 sierpnia 2013 r. przed notariuszem E. K. wnioskodawcy D. B. i J. Ś. złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z. (dowód: zapewnienie D. B. k. 53 akt, J. Ś. k. 54 akt, akt notarialny k. 115-117 akt sprawy I Ns 637/11).

W dniu 2 czerwca 2015 r. S. (...) imienia F. S. z siedzibą w G. złożyła do tutejszego Sądu wnioski o stwierdzenie nabycia spadku po B. Z. przez spadkobierców ustawowych. Jako uczestników dziedziczących spadek z ustawy wnioskodawca wskazał między innymi: brata spadkodawczyni J. Ś. i siostrzeńców spadkodawczyni M. B. i D. B.. Odpis wniosku M. B., D. B. i J. Ś. otrzymali dnia 13 lipca 2015 r. (dowód: wniosek k. 2-3, koperta k. 47 akt sprawy I Ns 325/15, potwierdzenie odbioru pism k. 69, 71-72 akt sprawy I Ns 325/15).

Na rozprawie w dniu 23 września 2015 r. M. B. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po B. Z. (dowód: oświadczenie k. 53 akt).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty dołączone do akt niniejszej sprawy, akt sprawy I Ns 325/15, I Ns 637/11 i I Ns 263/12 tutejszego Sądu oraz zapewnień spadkowych złożonych przez D. B. k. 53 akt, M. B. k. 53 akt, J. Ś. k. 54 akt, G. W. k. 96 akt.

Sąd uwzględnił dołączone dokumenty, ich prawdziwość nie była kwestionowana i nie budzi wątpliwości.

Sąd przyjął za prawdziwe zapewnienia spadkowe D. B., M. B., J. Ś., G. W. o okolicznościach faktycznych sprawy, które to zapewnienia znalazły potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić.

Z art. 1015. § 1 k.c. wynika, że oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku składa się przed sądem lub przed notariuszem. Oświadczenie to może być złożone ustnie lub na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym (art. 1018§3 k.c.). Złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku przed notariuszem wymaga formy aktu notarialnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2006 r., I CSK 228/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 123).

W niniejszej sprawie spadkobiercy ustawowi: mąż A. Z. (1) i zstępni spadkodawczyni złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po niej w przewidzianej prawem formie tj. przed notariuszem, a w przypadku A. Z. (2) przed tutejszym Sądem.

Wnioskodawcy J. Ś., M. B. i D. B., jako dalsi krewni B. Z., stali się uprawnionymi do dziedziczenia po niej dopiero po skutecznym odrzuceniu spadku przez męża i zstępnych spadkodawczyni. O swoim prawie do spadku J. Ś. i D. B. dowiedzieli się w lipcu 2013 r.. W dniu 13 sierpnia 2013 r. przed notariuszem E. K. wnioskodawcy D. B. i J. Ś. złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po B. Z.. Natomiast M. B. o powołaniu do spadku został zawiadomiony przez Sąd pismem zawierającym wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, który odebrał w dniu 13 lipca 2015 r. Na rozprawie w dniu 23 września 2015 r. M. B. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po B. Z..

Ponieważ zgodnie z art. 1015. § 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania, to należy uznać, że oświadczenia wnioskodawców o odrzuceniu spadku zostały złożone z zachowaniem 6 miesięcznego terminu od dowiedzenia się przez nich o tytule swojego powołania.

Wniosek J. Ś., D. B. i M. B. o przywrócenie terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku, jako niedopuszczalny podlegał odrzuceniu.

W niniejszej sprawie wnioskodawcy wnosili o przywrócenie terminu do złożenia oświadczeń o odrzuceniu spadku po B. Z.. Ponieważ wnioskodawcy złożyli oświadczenia w terminie wynikającym z art. 1015§1 k.c. nie doszło do przekroczenia terminu do złożenia oświadczeń. Tym samym wniosek o przywrócenie terminu do złożenia oświadczeń, na podstawie art.171 k.p.c. jako bezprzedmiotowy podlega odrzuceniu. Ponadto należy podkreślić, że nawet gdyby do takiego przekroczenia terminu doszło, to spadkodawca może wystąpić do sądu spadku z wnioskiem o uchylenie się od skutków prawnych braku oświadczenia, a nie o przywrócenie terminu.

W przypadku nie zachowania terminu z art. 1015§1 k.c., spadkodawca może wystąpić do sądu spadku z wnioskiem o uchylenie się od skutków prawnych braku oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, czyli skutków prawnych niezachowania terminów określonych w art. 1015 § 1 k.c., o ile brak oświadczenia (milczenie spadkobiercy) spowodowany był błędem lub groźbą (art. 1019 § 2 k.c.). Tym samym zostaną zniesione skutki prawne braku oświadczenia w terminie określone w art. 1015 § 2 k.c., spadkobierca "odzyskuje" więc możliwość złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Spadkobierca uchylający się od skutków złożonego oświadczenia ma obowiązek złożyć jednocześnie oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (art. 1019 § 1 pkt 2). Z tym uregulowaniem w sferze materialnoprawnej ściśle są związane uregulowania procesowe. Zgodnie z art. 690 § 2 k.p.c., jeżeli wskutek prawomocnego zatwierdzenia przez sąd uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia zmienia się krąg osób, co do których nabycie spadku zostało już stwierdzone, sąd po przeprowadzeniu rozprawy zmienia z urzędu postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku i orzeka w tym przedmiocie. Rozstrzygnięcie sądu spadku w przedmiocie zatwierdzenia oświadczenia spadkobiercy o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do odrzucenia spadku (art. 1019 § 2 i 3 k.c.) ma samodzielny charakter i może nastąpić także po stwierdzeniu nabycia spadku (uchwała Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2007 r., III CZP 53/2007, LexisNexis nr 1437420, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 78, postanowienie Sądu Najwyższego z 6 lipca 2012 r., V CSK 313/11, niepubl.).

Mając na uwadze powyżej zacytowane przepisy sąd odrzucił wniosek o przywrócenie terminu do złożenie oświadczeń i zatwierdził oświadczenia złożone przez wnioskodawców.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o treść art 520 § 1 k.p.c. pozostawiając strony przy kosztach dotychczas poniesionych.

Z tych względów Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)